

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-78-05

Druk nr 4119

Warszawa, 1 czerwca 2005 r.

Pan
Włodzimierz Cimoszewicz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku.

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o drogach publicznych oraz niektórych innych ustaw.

Z uwagi na przedmiot regulacji, uprzejmie proszę Pana Marszałka o nadanie priorytetu pracom nad tym projektem ustawy.

Projekt ma na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Infrastruktury.

Z szacunkiem

(-) Marek Belka

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o drogach publicznych oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 204, poz. 2086 i Nr 273, poz. 2703) wprowadza się następujące zmiany:

1) do tytułu ustawy dodaje się odnośnik nr 1 w brzmieniu:
„Przepisy niniejszej ustawy wdrażają w zakresie swojej regulacji postanowienia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2004/52/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie interoperacyjności systemów elektronicznych opłat drogowych we Wspólnocie (Dz.Urz. WE L 166 z 30.04.2004; str. 124). Dane dotyczące ogłoszenia niniejszego aktu prawa Unii Europejskiej dotyczą jego ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej – Polskie wydanie specjalne.”;

2) po art. 13g dodaje się art. 13h i 13i w brzmieniu:

„Art. 13h. 1. Wprowadzane po dniu 1 stycznia 2007 r. systemy elektronicznego poboru opłat, o których mowa w art. 13 ust. 2, oraz opłat za przejazd autostradą, o których mowa w ustawie z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz Krajowym

Funduszu Drogowym (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2571 i Nr 273, poz. 2703), a także opłat za przejazd pojazdów samochodowych po drogach krajowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2004 r. Nr 204, poz. 2088 i Nr 273, poz. 2703), powinny wykorzystywać co najmniej jedną z następujących technologii:

- 1) lokalizację satelitarną;
 - 2) system łączności ruchomej opartej na standardzie GSM-GPRS, zgodny z normami państw członkowskich Unii Europejskiej wdrażających normę GSM TS 03.60/23.060;
 - 3) system radiowy do obsługi transportu i ruchu drogowego pracujący w paśmie częstotliwości 5,8 GHz.
2. Podmioty pobierające opłaty z wykorzystaniem systemów elektronicznego poboru opłat powinny umożliwiać świadczenie europejskiej usługi opłaty elektronicznej począwszy od daty określonej w rozporządzeniu wydanym na podstawie ust. 7, jednak nie wcześniej niż od dnia:
- 1) 1 stycznia 2009 r. – dla pojazdów o dopuszczalnej masie całkowitej nie mniejszej niż 3,5 tony oraz pojazdów samochodowych przewożących więcej niż 9 pasażerów;

- 2) 1 stycznia 2011 r. – dla pozostałych pojazdów samochodowych.
3. Podmioty pobierające opłaty z wykorzystaniem systemów elektronicznego poboru opłat powinny oferować urządzenia na potrzeby pobierania tych opłat do instalacji w pojazdach samochodowych w rozumieniu art. 2 pkt 33 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2003 r. Nr 58, poz. 515, z późn. zm.²⁾).
4. Urządzenia, o których mowa w ust. 3, powinny być interoperacyjne i zdolne do komunikowania się między systemami elektronicznego poboru opłat na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz wszystkimi systemami używanymi na terytorium pozostałych państw członkowskich Unii Europejskiej.
5. Urządzenia, o których mowa w ust. 3, mogą być również wykorzystywane do innych celów w transporcie drogowym, pod warunkiem, że nie prowadzi to do dodatkowych obciążeń użytkowników lub stworzenia dyskryminacji między nimi. Urządzenia mogą być połączone z zainstalowanym w pojeździe samochodowym tachografem.
6. Przetwarzanie danych osobowych, niezbędnych do funkcjonowania systemu elektronicznego poboru opłat, powinno odbywać się z zachowaniem przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101,

poz. 926, z późn. zm.³⁾) oraz ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800 i Nr 273, poz. 2703).

7. Minister właściwy do spraw transportu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw łączności, po wydaniu przez Komisję Europejską przepisów w sprawie europejskiej usługi opłaty elektronicznej, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe wymagania techniczne lub operacyjne dla systemów elektronicznego poboru opłat,
- 2) szczegółowe wymagania techniczne dla urządzeń, o których mowa w ust. 3,
- 3) datę udostępnienia europejskiej usługi opłaty elektronicznej dla pojazdów samochodowych, z zachowaniem przepisu ust. 2

– mając na uwadze zapewnienie interoperacyjności systemów elektronicznego poboru opłat oraz zapewnienie możliwie szerokiego i niedyskryminacyjnego dostępu do systemów elektronicznego poboru opłat dla użytkowników.

Art. 13i. Przepisów art. 13h nie stosuje się do:

- 1) systemów opłat, których poboru nie dokonuje się środkami elektronicznymi;

- 2) systemów elektronicznych opłat, które nie wymagają instalowania w pojazdach samochodowych urządzeń na potrzeby poboru opłat;
- 3) systemów opłat wprowadzanych na drogach powiatowych i gminnych, w odniesieniu do których koszty dostosowania do wymagań wymienionych w art. 13h są niewspółmiernie wysokie do korzyści.”;

3) w art. 18 w ust. 2 po pkt 8 dodaje się pkt 9 w brzmieniu:

„9) podejmowanie działań mających na celu wprowadzenie systemów elektronicznego poboru opłat i szerokiego zastosowania tych systemów oraz współpraca w tym zakresie z innymi podmiotami, w szczególności ze spółkami eksploatującymi autostrady płatne.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz Krajowym Funduszu Drogowym (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2571 i Nr 273, poz. 2703) w rozdziale 5a po art. 37g dodaje się art. 37g¹ w brzmieniu:

„Art. 37g¹. Zasady poboru opłat w systemie elektronicznym określają przepisy ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 204, poz. 2086 i Nr 273, poz. 2703).”.

Art. 3. W ustawie z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2004 r. Nr 204, poz. 2088 i Nr 273, poz. 2703) po art. 45 dodaje się art. 45a w brzmieniu:

„Art. 45a. Zasady poboru opłat za przejazd pojazdów samochodowych po drogach krajowych w systemie elektronicznym określają przepisy ustawy z dnia

21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 204, poz. 2086 i Nr 273, poz. 2703).”.

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

-
- ¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawę z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym i ustawę z dnia 6 września z 2001 r. o transporcie drogowym.
- ²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 124, poz. 1152, Nr 130, poz. 1190, Nr 137, poz. 1302, Nr 149, poz. 1451 i 1452, Nr 162, poz. 1568, Nr 200, poz. 1953 i Nr 210, poz. 2036, z 2004 r. Nr 29, poz. 257, Nr 54, poz. 535, Nr 92, poz. 884, Nr 121, poz. 1264, Nr 173, poz. 1808 i Nr 273, poz. 2703 oraz z 2005 r. Nr 25, poz. 202.
- ³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 153, poz. 1271 oraz z 2004 r. Nr 25, poz. 219 i Nr 33, poz. 285.

UZASADNIENIE

Proponowana zmiana ustawy o drogach publicznych ma na celu wdrożenie przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/52/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie interoperacyjności systemów elektronicznych opłat drogowych we Wspólnocie.

Zgodnie z art. 6 dyrektywy 2004/52/WE – państwa członkowskie mają wprowadzić w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy przed dniem 20 listopada 2005 r.

Dyrektywa obejmuje swym zakresem systemy płatności za wszystkie rodzaje dróg na terenie Unii – główne i regionalne oraz miejskie, a także opłaty za przejazd przez mosty, tunele i przeprawy promowe. Jednakże nie są brane pod uwagę niewielkie lokalne systemy płatności za drogi, dla których koszty zainstalowania systemów elektronicznych byłyby niewspółmierne do korzyści.

Podstawowym celem dyrektywy 2004/52/WE jest uruchomienie jednolitego systemu elektronicznego poboru opłat (europejska usługa opłaty elektronicznej – EFC) za korzystanie z infrastruktury drogowej na terenie Unii Europejskiej. Główną zasadą funkcjonowania tego systemu będzie tzw. współoperacyjność systemowa. W celu zapewnienia współoperacyjności systemów elektronicznych poboru opłat zostanie opracowany europejski pakiet obsługi europejskiej usługi opłaty elektronicznej, zawierający komplet wytycznych dla operatorów drogowych odnośnie do jednolitych standardów technicznych i zasad jego funkcjonowania. Przewiduje się zdefiniowanie tego pakietu przez Komisję Europejską do dnia 1 lipca 2006 r.

Dyrektywa nakłada obowiązki na operatorów systemów poboru opłat, natomiast nie nakłada na użytkowników dróg – kierowców obowiązku instalowania urządzeń do elektronicznego uiszczania opłat.

Art. 1 pkt 1

Stosownie do przepisów dyrektywy 2004/52/WE ustalono, do pobierania jakich opłat można stosować systemy elektronicznego poboru opłat. Zapisano wymagania, jakie te systemy muszą spełniać i przy użyciu jakich technologii.

Wprowadzono także zapisy dotyczące europejskiej usługi opłaty elektronicznej, która będzie określona w terminie późniejszym przez Komisję Europejską.

Projekt ustawy wprowadza delegację ustawową dla Ministra Infrastruktury, w którym będą wprowadzone szczegółowe wymagania odnośnie do systemów elektronicznego poboru opłat, na podstawie decyzji Komisji Europejskiej o zdefiniowaniu europejskiej usługi opłaty elektronicznej, która będzie wydana na podstawie art. 4 ust. 4 ww. dyrektywy oraz decyzji Komisji Europejskiej dotyczącej szczegółowych wymogów wobec urządzeń zainstalowanych w pojazdach, która będzie wydana na podstawie art. 2 ust. 2 ww. dyrektywy. W związku ze spodziewaną decyzją Komisji Europejskiej o zdefiniowaniu europejskiej usługi opłaty elektronicznej Minister Infrastruktury będzie musiał określić, w drodze rozporządzenia, datę udostępnienia świadczenia usług w ramach definicji europejskiej usługi opłaty elektronicznej. Podmioty pobierające opłaty z wykorzystaniem systemów elektronicznego poboru opłat mogą umożliwiać świadczenie europejskiej usługi opłaty elektronicznej. Zaś od daty wskazanej w rozporządzeniu stosownie do przepisów dyrektywy będą miały obowiązek umożliwiać świadczenie europejskiej usługi opłaty elektronicznej.

Zapisano także jakich systemów opłat wymogi zawarte w art. 13h nie dotyczą. Stosownie do przepisów dyrektywy 2004/52/WE w projekcie zamieszczono m.in. wyłączenie wobec systemów opłat wprowadzanych na drogach powiatowych i gminnych, w odniesieniu do których koszty dostosowania do wymagań wymienionych w art. 13h są niewspółmiernie wysokie do korzyści. Kalkulacje co do kosztów dostosowania musiałby przeprowadzić organ właściwy do ustalenia sposobu poboru opłat, tj. w przypadku dróg powiatowych i gminnych – organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego. Powyższe dotyczy opłat za przejazdy przez obiekty mostowe i tunele oraz opłat za przeprawy promowe na drogach publicznych. Należy jednak zauważyć, że

zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o drogach publicznych pobieranie opłat za przejazd przez mosty, tunele i przeprawy promowe jest fakultatywne.

Art. 1 pkt 2

Przepis ten stanowi wdrożenie art. 2 ust. 5 dyrektywy 2004/52/WE. Powyższy przepis dyrektywy zawiera zalecenie dla państw członkowskich, aby podejmowały niezbędne działania w celu zwiększenia wykorzystania systemów elektronicznych poboru opłat. Zapis art. 1 pkt 2 projektu ustawy o zmianie ustawy o drogach publicznych otwiera możliwość wprowadzenia systemu elektronicznego poboru opłat za przejazd autostradą. Wprowadza on jako zadanie Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad podejmowanie działań mających na celu wprowadzenie systemów elektronicznego poboru opłat oraz współpracę w tym zakresie, w szczególności ze spółkami eksploatującymi autostrady płatne.

Art. 2 i 3 stanowią zmiany w ustawie o autostradach płatnych oraz Krajowym Funduszu Drogowym, a także w ustawie o transporcie drogowym zawierające odwołanie w zakresie systemu elektronicznego poboru opłat do przepisów ustawy o drogach publicznych.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

Cel wprowadzenia zmian

Celem wprowadzenia zmian w ustawie o drogach publicznych jest konieczność transpozycji przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/52/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie interoperacyjności systemów elektronicznych opłat drogowych we Wspólnocie.

Podmioty, na które oddziałuje projekt ustawy

Projekt dotyczy podmiotów, które dokonują poboru opłat drogowych oraz osób korzystających z dróg publicznych.

Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych

Wprowadzenie elektronicznego systemu poboru opłat za przejazd autostradą może spowodować konieczność podjęcia negocjacji z koncesjonariuszami i zmian umów koncesyjnych. Mogą zatem zaistnieć roszczenia finansowe ze strony koncesjonariuszy, trudne jednak obecnie do oszacowania.

Natomiast wprowadzenie ewentualnie elektronicznego systemu poboru opłat za przejazd przez mosty, tunele oraz przez przeprawy promowe może rodzić również pewne skutki finansowe dla jednostek samorządu terytorialnego (zarządców dróg wojewódzkich, powiatowych lub gminnych) w postaci wyboru operatora obsługującego punkty poboru opłat lub systemu, któremu za tę usługę trzeba będzie zapłacić. Należy jednak podkreślić, że ewentualne skutki finansowe dla jednostek samorządu terytorialnego mogą się pojawić dopiero po podjęciu przez te jednostki decyzji o wprowadzeniu obowiązku elektronicznego systemu poboru opłat. Natomiast sam projekt ustawy nie rodzi żadnych skutków finansowych dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego, gdyż projekt przewiduje możliwość wprowadzenia elektronicznego systemu

pobierania opłat, nie przewiduje zaś obowiązku jego wprowadzenia. Zwłaszcza, że zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o drogach publicznych pobieranie opłat za przejazd przez mosty, tunele i przeprawy promowe jest fakultatywne. Obecnie wobec braku takich opłat oszacowanie kosztów wprowadzenia w nieokreślonej przyszłości obowiązku elektronicznego ich poboru jest niemożliwe.

Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki

Regulacja może mieć wpływ na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki w przypadku wprowadzenia elektronicznego systemu pobierania opłat. Obecnie projekt ustawy takiego obowiązku nie wprowadza.

Wpływ regulacji na rynek pracy

Regulacja może mieć wpływ na rynek pracy w przypadku wprowadzenia elektronicznego systemu pobierania opłat. Obecnie projekt ustawy takiego obowiązku nie wprowadza.

Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Regulacja może mieć wpływ na rozwój regionalny w przypadku wprowadzenia elektronicznego systemu pobierania opłat. Obecnie projekt ustawy takiego obowiązku nie wprowadza.

Zgodność projektu z prawem Unii Europejskiej

Projekt regulacji jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Konsultacje społeczne

Projekt był przekazany do konsultacji z koncesjonariuszami autostrad płatnych oraz organizacjami zrzeszającymi przewoźników.

Zrzeszenie Międzynarodowych Przewoźników Drogowych w Polsce przedstawiło ogólną opinię, że wszystkie koszty związane z wprowadzeniem i użytkowaniem systemów elektronicznych opłat drogowych pośrednio i bezpośrednio obciążają przewoźników drogowych. Należy jednak zwrócić uwagę, że projekt ustawy nakłada obowiązki na operatorów i podmioty dokonujące poboru opłat, nie zaś na użytkowników dróg.

Związek Zawodowy Pracowników Drogownictwa RP zasugerował wydłużenie o 2-3 lata terminu wprowadzenia obowiązku opłaty elektronicznej. Jednakże projekt ustawy nie określa daty wprowadzenia europejskiej usługi opłaty elektronicznej. Projekt ustawy podaje jedynie daty graniczne – nie wcześniej niż od dnia 1 stycznia 2009 r. i nie wcześniej niż od dnia 1 stycznia 2011 r. dla poszczególnych rodzajów pojazdów. Natomiast datę takiego obowiązku określi minister właściwy do spraw transportu w drodze rozporządzenia.

Stalexport Autostrada Małopolska S.A. zgłosiła uwagi dotyczące braku szczegółowych rozwiązań odnośnie systemu elektronicznego poboru opłat. Należy jednak zauważyć, że projekt ustawy wprowadza jedynie generalne zapisy dotyczące systemów elektronicznego poboru opłat i nie reguluje kwestii szczegółowych. Projekt nie określa również daty wprowadzenia obowiązku europejskiej usługi opłaty elektronicznej. W chwili obecnej w Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad trwa opracowywanie studium wykonalności dla takiego systemu, którego wyniki spodziewane są pod koniec 2005 r. Dopiero wówczas będą ustalane propozycje szczegółowych rozwiązań dotyczących systemu elektronicznego poboru opłat za przejazd autostradą płatną. Te propozycje będą następnie negocjowane z koncesjonariuszami autostrad płatnych.

Ponadto w dniu 18 maja 2005 r. skierowano projekt do Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Komisja dotychczas nie przekazała opinii. W związku z tym, że wdrożenie dyrektywy przewidziane jest na lata późniejsze, ewentualna opinia KWRiST zostanie rozważona i wykorzystana przy wdrożeniu przepisów w życie.

6)

**URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU**

Jarosław Pietras

Sekr.Min.JP- 1507/05/DP/km

Warszawa, 23 05(2005 r.

**Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów**

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy o drogach publicznych, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Ministra Jarosława Pietrasa, działającego z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

Szanowny Panie Ministrze

W związku z przedstawionym projektem ustawy (pismo nr RM-10-78-05) pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

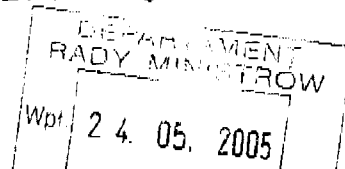
- I. Przedmiotowy projekt ustawy o zmianie ustawy o drogach publicznych (zwanej dalej „ustawą”) ma na celu wdrożenie Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/52/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie interoperatywności systemów elektronicznych opłat drogowych we Wspólnocie (zwanej dalej „dyrektywą”), której celem jest uruchomienie jednolitego systemu elektronicznego poboru opłat. System ten przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa oraz płynności ruchu drogowego, a więc celów realizowanych w ramach polityki transportowej UE określonej w art. 70- 80 TWE, skonkretyzowanej m. in. w Białej Księdze dotyczącej europejskiej polityki transportowej na 2010 r.

II. Przedmiotowy projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej

Z poważaniem,

T. Nawrocki

Do uprzejmiej wiadomości:
Jan Ryszard Kurylczyk
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Infrastruktury

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Skierowano do druku 7 czerwca 2005 r.

Ccna 0,75 zł + 22% VAT

